

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Τμήμα Κοινωνιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	431040	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΡΙΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ, ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ & ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις - εργασίες	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/SOC145/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p> <p>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</p> <p>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
--

Με το πέρας του μαθήματος αναμένεται ότι οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:

- αναγνωρίζουν **μείζονα κοινωνιο-θεωρητικά ρεύματα και στοχαστές** (όπως οι L. Althusser, W. Benjamin, J. Derrida, M. Foucault, J. Butler, J. Habermas, E. Laclau- Ch. Mouffe) **με επίκεντρο τον τρόπο που συλλαμβάνουν τη δημοκρατία, το δίκαιο και τα δικαιώματα.**
- αναστοχάζονται **κριτικά και κοινωνικά για το νομικό φαινόμενο** μέσα από τα ρεύματα της κοινωνικής θεωρίας: σε συνάρτηση με τις σχέσεις παραγωγής και αναπαραγωγής, τις σχέσεις εξουσίας, τη νεωτερικότητα και τον εξορθολογισμό, την παγκοσμιοποίηση και τα νέα κέντρα διακυβέρνησης.
- **κατανοούν τους πολλαπλούς τρόπους σύνδεσης του δικαίου με το κοινωνικό** μέσα από τις εννοιολογήσεις της κοινωνικής θεωρίας: πειθάρχηση-κοινωνική αναπαραγωγή, ιδεολογία, κρατική εξουσία- βία, βιοπολιτική, κοινωνικοί αγώνες, έμφυλες ταυτότητες, επιθυμία για δικαιοσύνη.
- **συνδέουν τη δημοκρατία με το κοινωνικό επίπεδο, τις κρίσεις του, αλλά και με προτάσεις για την αναδιοργάνωση του κοινού βίου:**
η δημοκρατία ως κοινωνικό πρόταγμα, η πρόκληση του ναζισμού, η δημοκρατία μέσα από το διάλογο της κοινωνίας των πολιτών, η δημοκρατία ως ανταγωνισμός λόγων που δημιουργεί το υποκείμενο «λαός», η πρόταση των κοινών.
- **συλλαμβάνουν τα δικαιώματα μέσα από την εφεύρεση/ ενεργοποίησή τους από τα κοινωνικά υποκείμενα και την κοινωνική τους λειτουργία:**
τα δικαιώματα της αναγνώρισης και της συμπερίληψης, η πολιτική δικαιωμάτων των κοινωνικών αγώνων, τα δικαιώματα των καταπιεσμένων, τα όρια των δικαιωμάτων.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Λήψη αποφάσεων

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Αυτόνομη εργασία

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Ομαδική εργασία

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

.....

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Άλλες...

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

.....

- Καλλιέργεια αναστοχαστικής σκέψης και κριτικού στοχασμού,
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων εργαλείων:
βιβλιογραφική αναζήτηση
Εκπόνηση project: αυτόνομη ή ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα, επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα εστιάζει στον σύγχρονο κοινωνικό στοχασμό για το δίκαιο και τη δημοκρατία, ο οποίος έχει κριτικό χαρακτήρα, καθώς αναδεικνύει τις νεωτερικές παθογένειες, ενώ συχνά προβάλλει και προτάσεις. Το μάθημα εκκινεί από κριτικές θεωρήσεις του δικαίου, οι οποίες συλλαμβάνουν το δίκαιο ως ιδεολογικό μηχανισμό (Althusser) ή μέσα από τη διαπάλη εντός του κράτους ως το επίδικο των κοινωνικών ανταγωνισμών (Πουλαντζάς). Ακολουθούν οι κριτικές προσεγγίσεις που προσεγγίζουν το δίκαιο μέσα από τη σχέση του με τη βία (Benjamin) ή μέσα από την τυχόν αποδομησιμότητά του (Derrida), αλλά και μέσα από τη θεματική της σχέσης του δικαίου με τη σύγχρονη μορφή που λαμβάνει η κυριαρχία και το αναδυόμενο βιοπολιτικό καθεστώς της εξαίρεσης (Foucault, Agamben, Mbembe) ή σε συνάρτηση με τη θεματική των έμφυλων ταυτοτήτων και της κοινωνικής αναπαραγωγής (Fraser, Butler). Σε ένα δεύτερο άξονα αναδεικνύονται κοινωνικές θεωρήσεις της δημοκρατίας με πρώτη τη κοινωνική θεωρία του μεσοπολέμου που ασχολήθηκε με την κρίση της δημοκρατίας και την άνοδο του φασισμού (Gramsci, πρώτη γενιά Φραγκφούρτης). Αναλύεται έπειτα η σύγχρονη κανονιστική κοινωνική θεωρία, η οποία με πυρήνα το έργο του Habermas θα αναδείξει τη σχέση δικαίου και πολιτικής (*Το Πραγματικό και το Ισχύον*). Στη δημοκρατική στροφή της σημερινής κοινωνικής θεωρίας εντάσσεται και η μετα-μαρξιστική θεωρία λόγων των Laclau-Mouffe. Αναπτύσσονται παράλληλα και σύγχρονες πολιτειακές και δημοκρατικές προτάσεις, όπως αυτή για την μελλοντική κοινότητα των κοινών. Σε έναν τρίτο άξονα, εξετάζεται η ειδικότερη θεματική των δικαιωμάτων εκκινώντας από την κοινωνική θεωρία που ενδιαφέρθηκε για τη δικαιωματική συμπερίληψη της διαφοράς (Honneth, Benhabib) και συνεχίζοντας με τις γαλλικές μετα-μαρξιστικές προσεγγίσεις περί πολιτικής δικαιωμάτων (Balibar, Rancière). Αναλύονται και οι κοινωνικές προσεγγίσεις που συνδέουν τα δικαιώματα με τον κοσμοπολιτισμό (Beck), αλλά και οι μετα-αποικιακές προσεγγίσεις των δικαιωμάτων και της κάτωθεν παγκοσμιοποίησης (Santos, Spivak). Τέλος επισημαίνονται οι θεωρήσεις των Κριτικών Σπουδών, οι οποίες αναδεικνύοντας το πολιτικό διακύβευμα του νομικού, ασκούν κριτική στα ανθρώπινα δικαιώματα (*Το τέλος των ανθρωπίνων δικαιωμάτων*).

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>																	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Παρουσίαση με powerpoint, • Προβολή υποστηρικτικού οπτικοακουστικού υλικού • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 																	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th> <th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>39</td> </tr> <tr> <td>Εργασία</td> <td>39</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής Μελέτη</td> <td>69</td> </tr> <tr> <td>Συμμετοχή σε εξετάσεις</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>150 ώρες εργασίας</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	39	Εργασία	39	Αυτοτελής Μελέτη	69	Συμμετοχή σε εξετάσεις	3					Σύνολο Μαθήματος	150 ώρες εργασίας	
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																	
Διαλέξεις	39																	
Εργασία	39																	
Αυτοτελής Μελέτη	69																	
Συμμετοχή σε εξετάσεις	3																	
Σύνολο Μαθήματος	150 ώρες εργασίας																	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Παρακολούθηση και συμμετοχή (10%) 2. Εκπόνηση και παρουσίαση εργασίας (40%) 3. Τελική Εξέταση (50%) <p>Περιλαμβάνει: Συγκριτική αξιολόγηση θεωριών & κριτική αξιολόγηση συγκεκριμένης περίπτωσης</p> <p>Αναφέρονται και είναι προσβάσιμα στο e-class</p>																	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Keucheyan, Razmig, *Αριστερό Ημισφαίριο: μια χαρτογραφία της νέας κριτικής σκέψης*, μετάφραση: Γιώργος Καραμπέλας, επιμέλεια: Ρόζα Κοβάνη, Αθήνα: Angelus Novus, 2017.
- Elliott, Anthony, *Σύγχρονη κοινωνική θεωρία: μια εισαγωγή*, μετάφραση: Κατερίνα Γουλά, επιμέλεια: Βασίλης Ρωμανός, Αθήνα: Πεδίο, 2021.

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- *Law and Critique*, Springer, διαθέσιμο σε: <https://www.springer.com/journal/10978>

- *International Journal for the semiotics of law*, Springer, διαθέσιμο σε: <https://www.springer.com/journal/11196>
- *Social & Legal Studies*, Sage Journals, διαθέσιμο σε: <https://journals.sagepub.com/home/sls>
- *Law, Culture and the Humanities*, Sage Journals, διαθέσιμο σε: <https://journals.sagepub.com/home/lch>
- *Constellations . An International Journal of Democratic and Critical Theory*, Wiley Online Library, διαθέσιμο σε: <https://onlinelibrary.wiley.com/journal/14678675>